JORNAL LITHUANO

KAINA RS. 300

LIETUVIS BRAZILIJOJ

2 METAI. | Leidžia Spaudos b-vė «ŠVIESA» | SÃO PAULO, Vytauto Didžiojo 1930 m. Liepos 12 d. | Red. St. Puišys. | NR. 28 (79)

Red. ir Adm. adresas: Caixa postal 1764, SÃO PAULO. Red. ir adm. būstinė: Rua D-r Ricardo Gonçalves, 6.

Pasikalbėjimas su P. Daukantu

Generalinio Lietuvos Konsulo Brazilijai paskyrimas yra mūsų išeivijai pirmaeilės reikšmės įvykis. Nestebėtina, kad p. T. Daukanto atvykimas sukėlė daug susidomėjimo ir kalbų mūsų tarpe. «Lietuvis Brazilijoj», stovėdamas visų mūsų viešų reikalų sargyboje, stengiasi duoti savo skaitytojam patikrintų žinių kiekvienu rūpimu klausimu. Tad ir p. T. Daukantui atvykus „Lietuvis Brazilijoj" pasiuntė savo korespondentą, kad gautų informacijų iš pirmųjų rankų. P. T. Daukantas korespondentą maloniai priėmė ir sutiko atsakyti į klausimus. Kadangi išeivijai labai rūpi kolonizacijos klausimas, tai korespondentas pastatė jį pirmuoju.

Ar yra susirūpinę Lietuvoje, kad būtų nupirkta kur nors Brazilijoje žemė, kur galima būtų suburti lietuvius išeivius?

Į šį klausimą ponas Generalinis Konsulas atsakė maždaug taip.

— Privatūs asmens jau seniai buvo susirūpinę šiuo klausimu ar tai grynai bizniško išskaitliavimu, ar tai kokiu kitu, bet praktika skaudžiai pamokino ir juos ir pačius išeivius, kad reikalinga labai atsargiai veikti. Jeigu žmonės būtų susipažinę su tuo, kaip skaudžiai nukentėjo kitų tautų išeiviai, pav. vokiečių kolonija Cananea, kuri visai išnyko, latvių kolonija «Varpa», kuriai iš pradžių buvo labai sunku įsikurti ir reikėjo už žemę mokėti brangiau, kaip buvo manyta, tai veikiausia būtų pasielgta atsargiau. Nekartokime kitų klaidas. Kad Lietuvos Vyriausybė yra susirūpinusi išeivių būkle, rodo patsai faktas, kad Brazilijoj yra įsteigti trumpu laiku vienas po kito du Lietuvos Konsulatai. Bet ar gali Konsulas tik ką atvykęs patarti: — darykite taip ar kitaip? Jis ir pats galėtų apsirikti ir jam uždėta atsakomybė neleidžia greitai imtis bet kokių žygių.

Žemės pirkimas yra sunkiausias dalykas Brazilijoj, kur yra labai supainiotas nuosavybės klausimas dar neapgyventuose plotuose, kuriuose kaip tik galima būtų steigti kolonijas. Beto šiuo tarpu daug keblumo sudaro lėšų klausimas, nes dabar pačioje Lietuvoje reikalinga daug lėšų keliam tiesti, mokyklom steigti, pelkėm nusausinti ir bendrai žemės ūkio kultūrai kelti. Tad nėra ko stebėtis, kad dar vienus - kitus metus galima tik svajoti apie žemės pirkimą Brazilijoj Liet. Vyriausybės iniciatyva..

Tuo pat laiku bus progos išstudijuoti žemės klausimas saryšyj su klimatu ir pastumėti paruošimą vieno - kito reikalingo specialisto k. a. agronomo, gydytojo, teisininko, kooperatoriaus, kaip tai daro pav. japonai, ir tada galima bus lengviau atsiekti tikslas. Prie to tikslo negalima eiti vien biznio pamatais. Reikalinga pamatan dėti kultūrinius siekius.

— O kaip reikėtų žiūrėti į kultūrinių išeivijos uždavinių vykdymą? — buvo korespondento antras klausimas.

— Daug lėšų tik tis tam reikalui negalima. Lietuva taip pat gyvena agrarinį krizį. Neužmirškime, kad rugių centneris šiemet mokamas tik 8 litai, taigi negalima reikalauti iš ūkininkų, kurių kraštas yra dauguma, kad jie daug duotų išeivijos kultūros reikalam. Bet jau pereitų metų praktika rodo, kad šiuo reikalu daroma pastangų palaikyti išeivių privačią iniciatyvą kultūriniuose klausimuose, k. a. mokyklos, spauda, repatriacija, išeivių globa kelionėje, socialės pašalpos ir t. t. jau yra tvarkoma dalinai įstatymų keliu, dalinai biudžetu. Iš to matyti, kad kultūriniai išeivijos reikalai yra labai artimi Lietuvos Vyriausybei ir į juos bus kreipiama vis daugiau dėmesio. Kiekvienas lietuvis išeivis yra brangus neskaitlingai mūsų tautai ir todėl mes visi turime bendradarbiauti, kad išsilaikytume kruvoj ir kad bereikalingų rietenų ir ginčų būtų vis mažiau mūsų tarpe.

— O kaip, pone Konsule, su teisine išeivių padėčia ir jų g'oba tuo atžvilgiu?

— Jau pernai privačia savo iniciatyva dariau pastangų, kad būtų įsteigtas Brazilijos Konsulatas Kaune, kad galima būtų jau vietoje patvirtinti mūsų išeivių dokumentus, kaip to reikalauja Brazilijos įstatymai.

Iš kitos pusės labai opi yra Konsulo pareiga nurodyti išeiviui kelią, kaip jis galėtų apsaugoti savo padėtį naujoje šalyje nuo išnaudojimo, nuo įvairių skriaudų, kuomet krašto įstatymai duoda jam pakankamai pagrindo ginti savo teises.

Beto šituo atveju jau paaiškėjo, kad labai svarbu yra sutvarkyti sutartimi su Brazilija tarpusavius dviejų valstybių santykius ir savo piliečių teisių apsaugojimą. Ta klausimą Vyriausybė turi omenyje ir bus daroma pastangų jį sureguliuoti per mūsų Atstovybę Paryžiuje, kuriai jau ir ligi šiolei

(Tąsa 2 puslapy).

Jau kai kas S. Paule badauja.

Reikalaujama laikinai sustabdyti emigrantų įsileidimą į S. Paūlo estadą

Priemiesčiuose bedarbių šeimoms bus duodami veltui pietūs.

Bedarbių skaičius São Paulo mieste kas kart vis labiau didėja. Nors Imigracijos įstaiga ir deda pastangas bedarbiams suteikti darbą fazendose ir kompanijose estados interiore, nors kiekvieną dieną po du, po tris šimtus išgabena į provinciją, bet tas nei kiek nemažina bedarbių skaičių, nes nėra tos dienos, kad darbininkai nebūtų liuosuojami iš kai kurių fabrikų bei mažesnių dirbtuvių, o kartais ir pačios dirbtuvės irgi užsidaro. Be to tą bedarbių skaičių didina ir nauji emigrantai, kurių kiekvieną beveik dieną atvyksta į São Paulo miestą gan nemažas skaičius.

Nėra paslaptis, kad yra žmonių, kurie negauna jokio darbo nuo spalių mėnesio pereitų metų, o išgyventi 6-7 mėnesius be darbo ir dar su šeimyna, tai aišku, kad visos santaupos jau senai išsisėmė ir jų gyvenimas nėra saldus.

„Diario de São Paulo" iš Liepos 5 dienos aiškiai rašo, kad jau badas daug kam žiūri į akis, ir jei tokia padėtis tęsis ir toliau, tai įvyks bendra katastrofa, iš kurios atsikelti bus jau sunku.

Tad kas daryti? Kaip iš tos padeties išeiti? Atsakymas gal būti tiktai vienas: sumažinti bedarbių skaičių. Bet kaip tas padaryti? „S. Paulo Industrijos Centras" siūlo estados vyriausybei laikinai sustabdyti emigrantų atvykimą per Santos uostą į estada, o taip pat neįsileisti bedarbių iš kitų estadų.

Nors toks pasiulymas yra emigracijos varžymas, tačiau valdžios sferose jis gauna pritarimą ir reikia tikėtis, kad greitu laiku tuo klausimu bus išleistas įstatymas. Žinoma, tuomet bedarbių skaičius savaime mažės, tuo labiau, kad Darbo Departamentas yra nusistatęs bedarbiams teikti įvairių darbų provincijoj, kur su darbdaviais tuo reikalu jau vedamos derybos.

O kad dabartiniu metu bedarbiams šiek tiek pagelbėti, tas pats „Industrijos Centras" aukų keliu organizuoja priemiesčiuose valgyklas, kur bedarbiai galės gauti veltui pietus ir šiaip maisto į namus. Prie to darbo irgi prisidėjo Moterų Katalikų Sąjunga, kuri nusistatę varyti darbą platesniu maštabu ne tik čia mieste, bet ir provincijoj.

Nors padėtis sunki, tačiau nereikia nusiminti, nes juk tokia padėtis nesitęs ilgai. Tas laikinas ekonominio krizis pasibaigs ir gyvenimas vėl įeis į normales vėžes.

Yra darbo 1 tūkst. darbininkų.

„O Estado de S. Paulo" iš liepos 10 d. rašo, kad SOROCABOJE įvairiuose fabrikuose yra vietų daugiau kaip vienam tūkstančiui darbininkų, t. y. tiek darbininkų gali gauti ten darbo. Statomi nauji audimo fabrikai.

JAUNIME, DĖMESIO!

Mookos rajono Vytauto Didžiojo Komitetas LIEPOS 20 D. italų salėje — rua da Mooca, 508 rengia

ŠOKIŲ --- VAKARĄ.

Grieš dūdų orkestras. Be to, bus įvairūs žaidimai, skrajojantis paštas ir t. t.

PRADŽIA 7 VAL. VAKARO IKI 11 VAL. NAKTIES.

Kas norit smagiai ir linksmai praleisti laika, eikit į tą šokių vakarą.

SPORTO ŠVENTĖ

LIEPOS 20 D. 8 VAL. VAK.

Salėje „Celso Garcia" — RUA DO CARMO, 25 (kur bondės iš Braz stoties užsisuka į Largo da Sé)

Lietuvių sporto sąjunga «Lithuania» rengia savo įkurtuves — šventę ir Žalgirio mušio paminėjimą.

Programoje — įdomūs sporto numeriai, gyvi paveikslai, piramidės, sporto — baletas, sunkioji atletika. Beto „Žalgirio mušis".

VĖLIAU ŠOKIAI IKI 4 VAL. RYTO.

Pakvietimai išanksto gaunami: 1) pas ponią Valiukienę — rua Ribeiro de Lima, 22, 2) «Lietuvis Brazilijoj» Redakcijoj, 3) pas p. Januškį — rua dos Italianos, 8, 4) pas p. Morkį — rua Padre Raposo, 170 ir p. Eidrigevičių — rua Clemente Alves, 64 (Lapoje).

L. S. S-gos „Lithuania" valdyba.

Nemokėkit daugiau nuomos

Mėnesiniu išsimokėjimu pradedant 80$000 gali Tamsta nupirkti sau gerą namą ir žemės sklypą daržovėms, VILLOJE ESPERANÇA, kuri randas netoli stoties, tik 600 metrų. Iš Braz stoties traukiniu važiuoti kainuoja į mėnesį — ida e volta — tik 5$000. Netoli vilos yra kinematografas ir mokykla — atstumas tik 450 metrų.

Yra jau daug namų gatavų ir galim pastatyti naujus sulig pirkėjo nurodymu.

TIK TAS NETURI SAVO NAMO, KAS NENORI

Sekmadieniais ir šventadieniais tartis — rua da Penha, 34 (paskutinėj bondės sustojimo vietoj — confeitaria), kur pardavėjas duos visas reikalingas informacijas.

NAUDOKITĖS PROGA!

Empresa Paulista de Terrenos Ltda.

Rua S-ta Theresa, 2, 2-o andar, São Paulo

(Tąsa iš 1 puslapio).

buvo uždėta pareiga palaikyti diplomatinius santykius su Brazilijos Vyriausybe per jos Atstovybę Paryžiuje ir sudaryti konsularines, prekybines ir kitas sutartis.

— Kas tuo klausimu jau yra padaryta ir kodėl neįsteigta Lietuvos Atstovybė čia pat Brazilijoje?

— Kuomet buvo didelė srovė išeivybės į Braziliją, tai Vyriausybė buvo labai susirūpinusi sutvarkyti šį klausimą čia pat vietoje ir buvo jau priimti Atstovybės Pietų Amerikai etatai, bet mūsų mažai Valstybei labai svarbu yra ekonomija biudžete ypač, kad šiuo tarpu sumažėjo emigracijos srovė ir todėl praktiškas ir greitesnis šio reikalo įvykdinimas atidėtas, juo labiau, kad Pietų Amerikos valstybės ligi šiol neįsteigė savo atstovybių Lietuvoje.

— Ar priklausys S. Paulo Konsulatas nuo Rio de Janeiro Generalinio Konsulato?

— Apie priklausomybę mažai ką galima pasakyti, nes kiekvienas konsulatas turi tiesioginius ryšius su Centro Vyriausybe ir kiekvieną jam patiektą klausimą sprendžia savystoviai.

— Kokiais dar bendrais lietuvių Brazilijoj reikalais rūpinsis Generalinis Konsulatas?

— Jis rūpinsis paruošimu dirvos minėtom sutartim ir bendrai studijuos išeivių gyvenimo sąlygas įvairiose Brazilijos valstybėse. Tam tikslui reikalaus kuo platesnių informacijų iš pačių išeivių tarpo, kad dalyką galima būtų pastatyti praktiškiau ir naudingiau.

— Ar bus kreipiama dėmesio į prekybos ryšių užmezgimą tarp Lietuvos ir Brazilijos?

— Kiekvieno Konsulo pareiga yra rūpintis prekybinių santykių rėmimu. Jis pats negali pirkliauti, bet padėti kiekvienai sąžiningai iniciatyvai informacijomis ir žiniomis jis privalo.

Gal mūsų išeivijai įdomu bus žinoti, kad du Čili respublikos laivu jau yra statomi Lietuvoje Klaipėdos dirbtuvėse ir yra vedamos derybos apie pastatymą kelių laivų vienai Brazilijos kompanijai.

— Dar vienas nemalonus klausimas, pone Konsule! Ką manyti apie kai kurių laikraščių paskleistus gandus, būk Tamsta esate užpirkę Brazilijoj žemės plotus ir asmeniškai esate suinteresuotas gyvenimu Brazilijoj?

— Asmeniškai neturiu Brazilijoj jokios nejudamos nuosavybės ir, kaipo Konsulas, negaliu užsiimti biznių, trumpai ir sausai atsakė p. General Konsulas.

Į visokius nesąžiningų sensacijų, mėgėjų pramanytus gandus nespėtum žmogus ne atsakinėti. Šiuo klausimu turėtų užtekti mano pareiškimo „Lietuvos Aide“ Nr. 132. Prašau pasiskaityti. Ten parašyta: — Turiu aiškiai pasakyti, kad visos tos (laikraščių) žinutės yra visai neteisingos — neturiu ten (Brazilijoj) nė vieno hektaro žemės. Todėl nė vienas iš emigrantų negali tikėtis gauti pas mane darbo. Esu priverstas šitą paskelbti, nes dabar kiekvieną dieną pas mane atema žmonės su įvairiais prašymais...

Matydamas, kad interviu užsitęsė gan ilgai, korespondentas pastatė paskutinį klausimą.

— Ar galima bus, pone Konsule, kreiptis į Tamstą reikalui esant gauti daugiau informacijų?

— Suteiksiu su mielu noru ir prie kiekvienos progos.

Padėkojęs ponui Konsului už malonų priėmima ir brangintiną pasikalbėjimą korespondentas atsisveikino.

V.

PASAULINĖS ŽINIOS

Prieškomunistinės demonstracijos Suomijoj.

Liepos 7 d. Helsinforse įvyko didelės protesto demonstracijos prieš bolševikus, kurie pastaruoju laiku bandė sukeiti neramumą visame Suomijos krašte. Demonstracijose dalyvavo virš 20.000 ūkininkų specialiai atvykusių iš provincijos į miestą. Visi kalbėtojai reikalavo iš valdžios imtis griežtų priemonių prieš visus komunistus neišskiriant net ir pačius seimo narius.

Julio Prestes Europoj.

Dr. Julio Prestes, naujas Brazilijos prezidentas, Europoje lankėsi Angliją ir Prancuziją. Visur buvo sutinkamas su didžiausiu entuziazmu ir iškilmėmis. Į kitas Valstybės nusistatęs nevykti. Į Braziliją sugrįš Liepos pabaigoje.

Lenino našlė krtitikuoja Stalino politiką.

Lenino našlė Krupskaja įteikė komunistų politiniam biurui pranešimą, kuriam ji aštriai kritikuoja Stalino poliką ir reikalauja, kad jis pasitrauktų iš partijos generalinio sekretoriaus vietos. Krupskaja pareiškė, kad priešingu atveju ji nedalyvaus centralinio partijos komiteto posėdžiuose.

Sovietų Rusijos laukai nesėti.

Sovietų Rusijos spauda liūdnai aprašo Sovietų Rusijos pasėlius. Ypatingai blogi reikalai su linų pasėliais. Kai kuriose vietose tejvyksta tik 4% numatyto plano. Vadinas iš šimto dešimtinių tik 4 teapsėtos.

Iškilo 13 kilometrų.

Oficialiai pranešama, kad amerikietis leitenantas Scucek 12 birželio pasiekė naują skraidimo aukštumo rekordą. Jam pavyko iškilti 12 kilom. 150 metrų. Paskutinis rekordas buvo vokiečio Nauhofano — 12 kilom. 139 metrai.

Lietuva pakviesta į visą ielę kongresų.

Paskutiniu laiku Lietuvos vyriausybė gavo pakvietimus dalyvauti šiuose tarptautiniuose kongresuose: tarptautiniame medicinos istorijos kongrese, kuris įvyks š. m. rugsėjo 22 — 27 d. Romoj, 22-ame universaliniame esperanto kongrese, kuris įvyks Oxforde rugpiūčio 3 d. ir tarptautiniame istorinės geografijos kongrese, kuris įvyko š. m. birželio 11 — 14 d. d. Briusely.

Lietuvos vyriausybė taip pat gavo pakvietimą dalyvauti pasauliniuose ūkio traktorių bandymuose, kurie įvyks š. m. rugsėjo mėn Londone Anglijos karališkos ūkio draugijos globoj.

Mussolini testamentas.

Paryžiaus nacijonalistų laikraštis „Ordre“ praneša, kad Mussolini jau sudaręs savo politinį testamentą ir paskyręs savo įpėdinius. Laikraščių pranešimu, italų diktatorius nori paskirti savo įpėdiniu neseniai ištekėjusios dukters vyrą. To pat laikraščio žiniomis, karalius išleis įsakymą, kuriuo Mussolinio įpėdinis bus fašistų partijos pirmininku ir užims ministerio pirmininko vietą. Be to, karaliaus įsakyme būsiąs nutarimas, kad parlamentas neturėsiąs teisės nuversti ministerį pirmininką, pareikšdamas jam nepasitikėjimą.

Didelės audros Europoj.

Telegrafo pranešimu, Liepos 7 d. visoj Europoj buvo didelės audros su lietumi ir perkunija.

Prancūzijos St. Nazare griausmas suardė naujai pastatytą bažnyčią ir užmušė vieną darbininką.

Graikijoj griausmas sunkiai sužeidė du darbininkų, užmušė daug galvijų ir šiaip padarė daug nuostolių.

Šveicarijoj ir Ispanijoj taip pat tą dieną buvo didelis lietus, dėl kurio net traukinių judėjimas buvo sustabdytas.

Laivų katastrofa.

Liepos 5 d. Jugoslavijoj upėje Zara įvyko laivo „Karageorgevitz“ katastrofa. Vandenyse žuvo 5 asmens ir 17 sunkiai sužeista. Laive buvo 400 keleivių.

Žemės drebėjimas Ispanijoj.

Liepos 6 d. Ispanijoj, provincijose Malaga, Granada, Cordoba ir Sevilha buvo jaučiamas žemės drebėjimas, kuris ypatingai miestuose padarė daug nuostolių, sugriaudamas daug namų.

Bolševikų „pranašas.“

„Havas“ pranešimu, Komunistų kongrese Maskvoje Liepos 6 d. Komisaras Myltov pareiškė, kad netolimoj ateity visame pasauly įvyksią bendra revoliucija nuversti „buržuazų“ diktatūrą, todėl reikia jau dabar pradėti varyti akcija, kad tos revoliucijos priešaky stovėtų tikri komunistai, kuriems nereikia gailėtis jokių piniginių sumų. Ypatingai Pietinėj Amerikoj, Kinijoj, Indijoj ir Palestinoj. Be to pareiškė, kad kuo didesnė bedarbė tose valstybėse, tuo laimėjimas busiąs geresnis.

Tik klausimas, ar to „pranašo“ noras išsipildys, nes bedarbiai ir tie smerkia bolševikų veikimą.

Didelis kasyklose sprogimas.

Liepos 9 d. Silezijoj vienoje kasykloje įvyko didelis sprogimas, dėl kurio žuvo po žeme daug darbininkų. Jau ištraukta 92 lavonai ir 42 sunkiai sužeistų.

Mirė kardinolas Vannutelli.

Liepos 9 d. Romoje mirė kardinolas Vannutelei, 94 metų amžiaus, šventos kolegijos dekanas. Kardinolu tapo dar prie popiežiaus Leono XIII, taigi gyveno prie penkių popiežių.

Pilietinis karas Kinijoj.

„Havas“ pranešimu, per paskutines tris savaites Kinijoj dėl pilietinio karo žuvo 80.000 žmonių, po 40.000 iš abiejų pusių — valdžios ir sukilėlių.

Lietuviu Saviglobos Sajungos Brazilijoj

(Pirmiau Išeivių Globos Draugijos)

narių dėmesiui.

Turiu garbės pranešti, kad minėtos Sąjungos įstatymai jau išversti į portugalų kalbą ir bus paduoti įregistruoti, kai tik kasoje atsiras pakankamai tam reikalui pinigų. Taigi nariai ir skyriai prašomi kuo greičiau užsimokėti savo mokesnių iždininkui.

Kaip tik bus užregistruoti įstatai, ir užsiregistruos bent penki skyriai, bus sušaukti Skyrių įgaliotiniai neeilinius Centro Valdybai išrinkti.

Beto turiu pažyméti, kad einant visuotino susirinkimo nutarimu, įstatuose yra įrašyta, kad Sąjunga neužsiima jokia polika ir, kad nariais gali būti visi lietuviai viešai dori ir nepriešingi krikščionybei.

Kun. J. Valaitis
laikinas Centro Vald. pirmininkas.

PADĖKOS ŽODIS.

Gerbiamiems P. p. St. Puišiui, J. Laukevičiui, V. Jovaišui, J. Garškai, Valiukams ir visiems kitiems malonėjusiems pasveikinti mane 29 metų sukaktuvių proga ir už suteiktą man malonumą nuoširdžiai dėkoju.

J. Januškis.

Musu prieteliai.

„Lietuvio Brazilijoj“ padidinimui ir patobulinimui p. Juozas Piragius iš Petropolio aukavo 20$000, koncerto metu (Liepos 6 d. įvairūs asmens 41$000.

Visiems aukavusiems nuoširdaus ačiu.

Dideli karščiai Čikagoj.

Liepos 10 d. Čikagoj buvo dideli karščiai, dėl kurių mirė 27 asmens ir 56 paguldyti į ligoninę.

Krautuvė Duque de Caxias.

ACHILLES FAZIA

Įvairūs maisto produktai: sūris, sviestas, konservai, actas visokiai gėrimai, vynai kaip užsieniniai taip ir vietiniai ir t. t.

Atidaryta kiekvieną dieną iki 10 v. vak. **Kainos daug žemesnės negu rinkoje.**

Rua Duque de Caxias, 33.

Pries faktus néra argumentų.

Jau yra įrodyta, kad geriausias reumatizmo gydymo būdas yra anglo **Dr. Alarkon de Morbella** būdas. Iš išsigidžiusių tais vaistais nuo 1923 iki 1929 metų ir iki šiandien galim pažymėti šiuos asmenis:

P. Manuel Alves de Faria Junior, Italų — Belgų banko iždininkas, gyvenąs gatvėje Maria Marcolina, 201, sirgo tris metus reumatizmu siunkioj stadijoj, bet imdamas D-ro. Alarcon de Morbella vaistus išsigydė piinai per aštuonias dienas. Prieš tai jis vartojo įvairius vaistus įvairių gydytojų, bet nepagelbėjo. Jo pareiškimas patvirtintas pas notarą Giudice. Ponia Dolores de Granado ir jos vyras Josė Granado, gyvenantieji rua Miller 136 išsigydė nuo reumatizmo per dvi dienas. P. João Rodrigues, rua Visconde de Parnahyba 532 buvo visai suparaližuotas, bet dabar visai sveikas. Daug yra ir kitų asmenų, apie kuriuos galima sužinoti raštinėje.

Vaistai D-ro Alarcon Marbella gydo reumatizmą įvairiose formose ir stadijose. Taip pat jie švarina kraują. Šie vaistai yra sveikatos departamento patikrinti.

Kreiptis: **Rua S. Bento, 37 (sobr).** kasdien nuo 1 iki 6 v. vak.

PRANEŠIMAS.

Estados Darbo Departamentas praneša, kad Imigracijos įstaiga rūpinasi bedarbiams darbų suteikiamu kaip čia, taip ir interiore. Tam tikslui veikia biuras — AGENCIA OFFICIAL de COLLOCAÇÃO (rua Visconde de Parnahyba, 286) nuo 7 val. ryto iki 5 val vakaro, kur visi suinteresuoti gali gauti informacijų, taip pat veltui bilietus vykti į provinciją kaip atskiriems asmenims, taip ir šeimynoms ir jų bagažams. Be to gali gauti Imigracijos namuose nakvynę, maistą tol kol išvyks į provinciją.

RELIGINIS SKYRIUS.

Spauda ir pasaulėžiura.

Spauda yra tai žmonių mintys, išreikštos raštu ir šimtais bei tūkstančiais atvejų pakartotos ant popieros.

1. Spaudos rūšys. Minčių skleidėja, spauda, būva trejopa, būtent: knygos, laikraščiai, palaidieji raštai.

Turinio atžvilgiu spauda galima skirstyti į giliai mokslinę, kuri arba randa naujų tiesų, arba nors tinkamai jų ieško, į populerę mokslinę, kuri jau atrastas ir žinomas tiesas pakartoja nežinantiem, į lengvas tiesos knygas, kaip antai: kelionių aprašymus, praktiškų patarimų knygas, į poeziją ir apysakas, juokus, pagaliau į greitos informacijos, arba naujausių žinių skleidėjus.

2. Kas yra pasaulėžiūra. Pasaulėžiūros vardu mes vadiname stambiąsias mintis apie buitį, gamtą, žmogų, jo esmę ir tikslą. Visa, kas yra, vadinasi buitis, bet kaip atsirado, ar viena, ar daugiau yra jos rūšių apie tai kalba pasaulėžiūra. Bet ji būtų nepilna, jei kalbėtų vien tik bendrai apie buitį. Pasaulėžiūros darbas yra aptarti gamtą ir jos esmę. Kaip atsirado erdvės kūnai, kiek matyt juose tvarkos, kokios jiegos juos valdo, kam jie yra, tai visa rūpi pasaulėžiūrai. Ypačiai ji rūpinasi žmogumi, ar jis kilęs iš gyvulio, ar iš žmogaus, ar jame yra fizinių ir cheminių jėgų, ar, rasi, jo gyvybės pradas, siela, yra nekūninės rūšies buitis, visa tai yra pasaulėžiūros klausimai. Žmogui labiau, negu gyvuliam rūpi mirtis ir kas bus numirus. Su šituo klausimu rišasi žmogaus santykiai su kitais žmonėmis ir gamta, su visa buitimi ir iš tų santykių kylanti atsakomybė už darbus, žodžius ir mintis. Toji atsakomybė ir klausimas, kam žmogus yra, taip susiėję krūvon, kad nei atidalyti nebegalima. Taigi ir tai visa rūpi pasaulėžiūrai.

Dabar pažiūrėkime, ar spauda padeda susidarytі pasaulėžiūrią? Deja, dabartinė spaudos būklė dažnai trukdo žmonėm teisingą pasaulėžvalgą?

3. Nuo kopareina spaudos kryptis? Nuo įvairių priežasčių. Tik tie laikraščiai labiausiai praplinta, kurie yra pigiausi, greičiausiai paduoda įvairiausių žinių ir pataiko į daugumos skaitytojų norus. Tą žinodamas laikraščių redakcijos rūpinasi juos, pirmiausia, papiginti, kartais prikišdamos savo pinigų. Iš kur gauna tų pinigų?

Kad išlaikius konkurenciją susidaro kartais tam tikros rūšies laikraščių vienybė, sindikatai bei akcinės bendrovės.

4. Pramoninininkų įtaka spaudoje. Kaip pramonės dirbtuvė, taip ir didelis dienraštis dažniausiai būva akcinės (ne pajinės) bendrovės nuosavybė. Akcijos perkamos biržoje ir jas įsigyja kapitalistai. Vieną kitą akciją turėti nieko nereiškia. Todėl smulkus kapitalas dienraščio kryptiai negali nieko padaryti. Tik stambus kapitalas superkas į vienas, ar kelerias rankas dienraščio akcijų daugumą, nulemia jo kryptį.

Iš to suprantama, kad stambioji pasaulio dienraštija tarnauja kapitalizmui, o ne pasaulėžiūros sudarymo reikalam. Jeigu ji ir kalba apie pasaulėžiūra, tai tik taip, kad susidarytų tokia pasaulėžiūra, kokios reikia tarptautiniam didžiajam kapitalui. Tas kapitalas stengiasi, kad idealistinė spauda silpnėtų ir griūtų. Samdyti agentai įsibrauja į vienos krypties visuomenę, kad ją suskaldytų ir padarytų stipraus laikraščio leidimą negalimu.

5. Valstybės valdžios reikšmė spaudai. Sovietų Rusija kirto smarkų smūgį kapitalizmui ir panaikino kapitalistam dienraštiją. Sovietose dienraščius leidžia tik valdžia. Bet ta valstybė materijalizmu įtikėjo labiau, negu krikščionys Dievu. Rusijos valstybės ir privatinių asmenų turtai tapo komunistinio socializmo kapitalu ir virto šaltiniais materialistinei (bedvasiai, medžiaginei) pasaulėžiūrai platinti. Valstybės leidžiamieji laikraščiai tam tikslui tarnauja visomis jėgomis. Pats užsiminimas tikybinių įvykių jau tik šypseną tesudaro komunistinės „laisvės“ skelbėjam. Tos „laisvės“ rėmai yra taip siauri, kad nei Trockis pažiūros juose jau nebetelpa.

6. Atskirų turtuolių vaidmuo spaudoje. Amerikoje R. W. Hearst nėra komunistas. Septyniolika jo dienraščių eina stambiausiuose J. V. miestuose, turėdami po kelis šimtus tūkstančių ėmėjų kiekvienas kasdien. Minėtasis ponas turi milžiniškos įtakos į amerikiečių protus. Jis kartais visuomen s pagelba priverčia pačią vyriausybę elgtis, kaip jis nori.

Hearsto dienraščiuose įžanginius straipsnius rašo p. A. Brisbane. Telegrafas juos tuoj išneioja ir jie vienu laiku pasirodo visuose dienraščiuose. Keletas milijonų žmonių kasdien juos skaito. Tie straipsniai niekuomet neužgauna žydų religijos, mat, p. Hearst yra izrealitas. Žydų tautą p. Brisbane dažnai pagiria. Apie kitas religijas jis neištaria paniekos nei pliovonių, bet mažais žiupsniais patiekia skaitytojam minčių, kad krikščionių religija yra vien žmogaus, ar žmonių padaras.

Katalikiškos pasaulėžiūros knygos p. Brisbane niekad nėra įvertinęs. Kaip nelygios svarstyklės pirklyboje yra bloga, taip nelygus knygų įvertinimas kenkia teisingai pasaulėžiūrai susidaryti.

7. Lenktyniavimas tarp atskirų laikraščių. Amerikos laikraštija šoko lenktyniauti tarp savęs. Kas kart didino savo lapus, kol jie virto paklodėmis. Paskui didino lapų skaičių, mažino kainas. Prieita netikėtinų, bet neabejotinų dalykų. Pav. „Chicago Daily Tribune“ sekmadienio numerio vienas ekzemplioriusi sveria du svaru. Karo metu kainavo tik 7 centus, dabar dar pigiau. Vienas tik popierius vienam ekzemplioriui kainuoja 24 centai. Vieno numerio parduodama 900,000 ekzemplioriy. Taigi ant vieno tik popieriaus už viena tik numerį pasidaro 153,000 dolerių nuostolio. O kur da rašytojai, platintojai, administracija, spaustuvės išlaidos?

Iš kur tos lėšos deficitui padengti? Iš skelbimų, kurių stambieji pramonininkai duoda daug ir riebiai apmokamų. Už vieną tik puslapį moka po 12 ir daugiau tūkstančių dolerių. Laikraštis užtat turi netik prekes skelbti, bet ginti pramonininkų reikalus bei nuomones.

8. Redaktriai nevisada yra laisvi. Amerikos savaitraštis „Litterary Digest“ turi apie du milijonų skaitytojų. Savo laiku jis buvo prielankus krikščionijai ir katalikų tikybai. Tik štai su syk laikraštis pasuka griežtai į priešingą pusę. Iš kur tokia staigi atmaina. Katalikiškoji pasaulėžiūra nepatinka didžiajai Amerikos pramonei, Jai nereikia bausti laikraštį, ji tik liaujasi davus riebių skelbimų, o laikraščio savininkai pakeičia redaktorių.

Štai, šviesieji XX šimtmečio spaudos skaitytojai, jūsų minčių laisvė!

Bendrai didesni laikraščiai laikosi arba valstybės lėšomis, arba skelbimais, arba akcinių bendrovių — kapitalais. Yra retos išimtys, kur laikraščiai laikosi visuomenės aukomis, didelių draugijų ar pajinių bendrovių lėšomis. Bet jie dažniausia yra pavargę ir liesi.

Kaip matome išsidirbti savystovią tikrai laisvą nuo kapitalistų įtakos pasaulėžiūra yra labai sunku, nes stambioji pasaulio spauda yra kapitalistų rankose, o spauda sudaro viešą nuomonę, kuri turi įtakos į mūsų mintis ir jausmus.

Šiame straipsny buvo kalbama apir stambiąją pasaulio spaudą.

Ji daro įtakos ir į lietuvių spaudą. Bet apie lietuvių spaudą pakalbėsime kitu kart.

Sutrumpinta iš kun. prof. P. Būčio.

Rašydami Redakcijai laiškus adresuokite taip:

S. PAULO. Caixa Postal 1764

„Lietuvis Brazilijoj“

Mintys apie spauda.

Lietuvių atgimimas prasidėjo nuo rašto; spauda turi šiandien daugiau svorio tautų gyvenime, negu parlamentai, taigi reikia ja naudotis rimtai tiems, kurie nori gyventi ne tik savo asmens, bet ir visuomenės gyvenimą.

A. Smetona.

—✠—

Būk tamsta atsargus su laikraščiais, nes vienas, turįs daug skaitytojų laikraštis reiškia tiek, kiek du armijos korpusai, išsitaręs kartą Napoleonas savo ministeriui.

—✠—

Drąsiai galima sakyti, jog du trečdaliu, net trys ketvirtadaliai tikinčiųjų Prancuzijos katalikų atkrito nuo tikėjimo dėl socialdemokratiškos spaudos, pasakė buvęs prancūzų ministeris Combes.

—✠—

Pasakyk man kokius tu raštus skaitei, o aš tau pasakysiu, kuo tu esi

—✠—

Spauda — tai visuotinas universitetas, kurį lanko šimtai ir tūkstančiai piliečių be lyties, amžiaus ir socialės padėties skirtumo.

—✠—

Geriausia ir didžiausia priemonė žmonijai auklėti yra ir pasiliks spauda.

L. K. B. kronika.

Nauji užsakai. Nori vesti — tekėti: 1) Pranas Mažeika, gim. Vilkijos par. ir Zofija Žiliukaitė, gim. Salakų par., 2) Liudvikas Sakalauskas, gim. Vilniuje ir Ona Budreikaitė gim. Jižintų par.

Kas žino kliūčių šių asmenų vedybom, lai malonėja pranešti liet. kat. klebonui.

Nauji lietuviai katalikai. Liepos 6 d. pakrikštyta: 1) Zofija, Jono ir Bronės Cižinauskų duktė, 2) Judita — Genovaitė, Alfonso ir Elenos Vidmantų dukt.

Vaikų pirmoji Komunija. Liepos 20 d. S. Antonio do Pary bažnyčioje bus Villa Anastacio, Bom Retiro ir Mokos liet. vaikų pirmoji Komunija.

Dėl p. Uckaus sukelto triukšmo.

Dėl tilpusios «Lietuvis Braz.» Nr. 27 žinutės «Iškeivių Saviglobos Draugija» «L.Br.» Redakcija gavo p. Dutkaus labai šiurkščia forma parašytą protestą, pasirašytą kelių Villabeliečių, kur sakoma, buk K. Uckus ir A. Dutkus birž. 22 d. susirinkime nevarę prieškrikščioniškos akcijos ir reikalaujama «šmeištą» atšaukti.

Gavusi tą protestą Redakcija kreipėsi į Villa Bella Skyriaus Valdybą, prašydama tikslesnių žinių. Gautą tuo būdu paaiškinimą talpiname. Štai jis.

«Vardan tiesos pareiškiame, kaip ištikrųjų įvyko Iškeivių Globos D-jos Villa Bellos skyriaus susirinkime š.m. birželio mėn. 22 d. p. K. Uckaus agitacija.

p. K. Uckus ginčijo. kad kng. Valaitis norįs paimti Iškeivių Globos D-ją į savo rankas, kad D-ja neturi būti krikščioniška. bet ji tūri priimti nariais visokių pasaulėžiūrų asmenis, nežiūrint, kad jie ir buvo susivienijimo D-jos nariais, nepaisant to, ar jie yra nusistatę prieš krikščionybę, ar ne.

P. Ant. Dutkus, tame susirinkime aiškios prieškrikščioniškos agitacijos nevarė, tik išsireiškė, kad kun. Valaitis nenorįs, kad C-tro Valdyba pasiskirstytų pareigas.»

Parašai: Kazys Lunskis.
Pr. Ziezis.
V. Stankevičius.
J. Masiulis.

Red. prierašas. Iš šito rašto matyti, kad p. K. Uckus minėtame susirinkime prieškrikščioniška akciją varė. Tas p. Uckaus pasielgimas yra ypač negražus dėlto, kad jisai, būdamas Centro Valdybos narys, varė dar agitaciją prieš kitą Valdybos narį kun. Valaitį, jį įtarinėjo, šmeiže ir ardė visuotino susirinkimo vienbalsiai priimtą nutarimą, kad Draugijos nariais gali būti tik nepriešingi krikščioniškai pasaulėžiūrai.

Prie ko Draugiją privestų tokia jo agitacija, p. Uckus, būdamas mažamokslis, gal ir nenumatė, bet stebėtina, kad p. A. Dutkus, taip pat C. Valdybos narys, skaitomas intiligentu, nenurodė savo įsikarščiavusiam kolegai, kad tas labiau skaitytusi su žodžiais.

Tą kaip tik nurodė savo pereitame numeryj «Lietuvio Brazilijoj» Redakcija.

GYDYTOJAI

siulo pries

kiekviena

liga tik

Cafiaspirina

Šitie vaistai pagaminti BAYER ne tiktai naikina skaudėjimus, bet ir suteikia organizmui normalų sveikatos stovį.

A CAFIASPIRINA yra vaistai, kuriuos gydytojai daugausia rekomenduoja.

A CAFIASPIRINA rekomenduojama nuo galvos, dantų, ausų skaudėjimo, nervalgijos ir reumatizmo, nuo nemiego ir t. t.

BAYER

LIETUVIAI SVETUR.

AMERIKA.

Susiprato dėl Vilniaus.

Albany vietovės lietuvių kolonija yra nemaža ir vaikų vaikai čia gyvena. Tačiau tautinis susipratimas ir prieš karą ir po karo buvo menkas, nes daugelis vedę svetimtautes, o bažnytiniu atžvilgiu priklausė lenkų parapijai. Kai lenkai 1920 m. užgrobė Vilnių, daugelis čionykščių lietuvių pajuto apmaudą. Ypač apmaudas buvo juo didesnis, kai lenkai džiūgavo dėl Želigovskio smurto. Keli veiklesni lietuviai stojo atviron kovon dėl lietuvybės ir lietuviškos parapijos įsteigimo. Pavyko. Sudėjo pinigų, pasistatė lietuvišką bažnyčią ir susiorganizavo į «Lietuvių Amerikos piliečių klubą». Albaniečiai lietuviai gražiai gyvena ir yra gana veiklūs. Nemaža lietuvių turi savus namus ir šiaip pasiturinčiai gyvena.

Lietuviai sportininkai.

Žukausko Šarkio sekėjų skaičius kas kartas vis didėja kiekvienoj sporto šakoj. Pav., Seatle m. lietuvis ristikas Karolis Sarpalius paguldė pasaulinį ristiką Strangler Lewis per 4 minutes. Kiti gabūs ristikai lietuviai Juozas Šimkus ir Jack Gansonas taip jau pasižymi rungtynėse. Be to Tacoma mieste yra jaunas lietuvis Antanas Sabutis, sveriąs 200 svarų; jis yra pasižymėjęs kumštynėmis — boksu.

Lietuviai Amerikos miesto šeimininkai.

Westville mieste gyvena daug pasiturinčių lietuvių. Daugelis jų turi net kelių aukštų didžiulius namus. Miesto gyvenime jie vaidina žymų vaidmenį ir ne vienas tarnauja valdžios įstaigoje ir bankuose. Aukštesnėje miesto mokykloje mokosi pūsė mokyklos mokinių lietuvių. Apskritai Westvillės lietuviai susipratę, gražiai sugyvena ir susitaupę pinigo. Mieste «lithuanian» vardas vietos žmonėms daug ką pasako: lietuvis amerikonui — pasitikėjimo ir garbės žmogus. Kas kita lenkas. Amerikonai lenkus, italus ir čigonus vienu mastu matuoja: jie esą, pirmiausia, «maklioriai», o paskum jau žmonės.

Susivienijimo lietuvių Amerikoj Seimas.

Birželio 16 d. Čikagoj įvyko S. L. A. Seimas, kuriame dalyvavo 546 delegatai, atstovaujantieji 370 organizacijos kuopoms su bendru 22,000 narių skaičium. Seimas padarė daug nutarimų ir priėmė daug rezoliucijų įvairiais gyvenimo klausimais.

Bolševikėliai seime pralaimėjo.

ANGLIJA.

Lietuvių jaunimas.

«Išeivių Draugas», rašydamas apie lietuvių jaunimą Angluose, pažymi, kad lietuvių jaunimas savo galvojimu, papročiais, kalba skiriasi nuo anglų, škotų ir airių, nors gimęs ir augąs tarp svetimų. Esą į Angliją lietuvių išeivių daugiausia suvažiavo per Rusų Japonų karą. Jau tie visi ateiviai dabar yra tėvais gražaus lietuvių jaunimo būrio. Daugiausia lietuvių jaunimo gyvena Bellshill'y apylinkėse, dėl to čia ir organizacinis jaunimo gyvenimas yra gyvesnis.

LATVIJA.

Nauja lietuvių draugija.

Prie tėvų draugijos lig šiol veikė sporto «Vyties» vardo sekcija. Tačiau sekcijos spartus augimas paskatino jos vadovus virsti atskira organizacija. Ir šiomis dienomis „Vytis" kaip nepriklausoma sporto sąjunga turėjo susirinkimą. Dalyvavo per 100 narių. Paaiškėjo, kad lig šiol «Vytis» dirbo ne deficito. Nuo įsikūrimo pradžios turėjo pajamų 5794 lt. ir išlaidų 5568 lt. Iš viso surengė 98 sporto rungtynes: 29 futbolo, 45 valeibolo, 15 stalo teniso, 7 basketbolo, 2 bokso. Organizacija turi 7 skyrius: Liepojoj, Mintaujoj, Indricoj, Panemunėj, Ventspily, Daugpily ir Kalkūnuose. Į perorganizuotos «Vyties» centro valdybą išrinkti: Burlevičius (sen.), Čapas, Lukštaraupis, Kanapa, Nevidomskis, Juras St. ir Burlevičius (jaun.). Garbės pirmininku išrinktas Lietuvos ministeris Latvijai Br. Dailidė. Vytauto Didžiojo iškilmių proga «Vytis» rengia 150 žmonių ekskursiją į Lietuvą. „Vyties» sąjunga yra nepartinė sporto organizacija, veikianti tautiškais pagrindais. Tikslas — plėsti fizinę kultūrą ir visapusišką švietimą bei narių lavinimą. Daugely Latvijos vietų, kur tik lietuvių gyvenama, šios organizacijos skyriai kuriasi. Be abejo, «Vytis» suvaidins Latvijos lietuvių gyvenime gražų kultūrinį vaidmenį.

PRENUMERUOKITE «L. BRAZILIJOJ»

BRAZILIJOS ŽINIOS

SÃO PAULO BEDARBIAI.

Nors nėra tikros statistikos, kiek yra bedarbių São Paulo mieste, tačiau pasiremiant Imigracijos įstaigos paskelbtais daviniais, galima drąsiai pasakyti, kad bedarbių skaičius yra gan didelis ir kad tas skaičius nemažėja, bet nuolat auga.

Nors ir kitais laikais bedarbių buvo užtektinai, nors irgi nevisuomet galima buvo lengvai gauti darbo, tačiau tikra bedarbė prasidėjo tik pereitų metų spalių mėnesį.

Imigracijos departamento paskelbta statistika paduoda šiuo reikalu šiuos davinius;

1928 m. gruodžio mėn. per Imigracijos įstaigą bedarbių išvyko į provinciją tik 1.856.

Toks pats skaičius maždaug buvo kiekvieną mėnesį iki 1929 m. spalių 1 d., kuomet jau atsirado tikra bedarbė. Taip spalių mėn. išvyko į provinciją 3.880 bedarb.

Lapkričio	„	„	„	4.864 „
Gruodžio	„	„	„	6.289 „
Sausio	„	„	„	6.354 „
Vasario	„	„	„	5.580 „
Kovo	„	„	„	5.338 „
Balandžio	„	„	„	5.896 „
Gegužės	„	„	„	6.315 „
Birželio	„	„	„	6.118 „

Arba nuo spalių 1 d. iki liepos 1 d. viso bedarbių išvyko į provinciją ieškoti sau darbo 50.643 žmonės, tuo tarpu kai per tą patį laikotarpį kitais metais išvykdavo tik apie 18.000. Bet provincijoj irgi nevisuomet gaudavo darbo.

Be to į provinciją vykdavo daug bedarbių ir per Miesto valdybą ir Povoamento do Solo (į kitas estadas), bet kiek, statistikos paskelbtos nėra.

Dabartiniu metu Imigracijos Departamentas veda derybas su visomis kompanijomis ir darbdaviais, kad darbininkų suteikimas jiems eitų tik per Imigracijos įstaigą. Tuo būdu manoma šį klausimą sureguliuoti teigiamai bedarbių naudai.

Tai bent jungtuvės!

Sergipe estadoje Liepos 4 d. susituokė „jaunikaitis" Luz de Carvalho, turįs 125 METUS AMŽIAUS su Vlaentina de Jesus, 98 METŲ AMŽIAUS.

Prieš jungtuves pareiškė, kad nors atrodo ne jauni, bet širdy esą dar jaunuoliai.

Vice prezidentas vyksta Europon.

Naujai išrinktas Brazilijos vice — prezidentas Vital Soares, dabartinis Bahia estados prezidentas, Liepos 22 d. išvyksta Europon astostogų, iš kur sugrįž tik lapkričio mėnesio pradžioje.

Parahyboje neramu.

Laikraščių pranešimu, Parahyboje dėl miesto Princese ir toliau eina mušiai tarp vietinės policijos ir sukilėlių. Estados vyriausybė tikisi, kad sukilimas greitai būsiąs numalšintas.

Pereitą savaitę mušiuose užmušta 23 asmens ir 43 sunkiai sužeisti.

São Paulo miesto turtai.

Miesto Valdybos statistikos biuras paskelbė, kad S. Paulo miestas turi judomojo ir nejudomojo turto sumoje 471.464:000$000. Iš tos sumos visi sodai, tiltai, aikštės su paminklais ir t. t. kainuoja 314.000:000$000. Nuosavų namų turi nedaug, tik už 10.000:000$000.

Darbų trukdymas.

Cambaroj anglų kompanija (Macdonald e Gibbs) pradėjo tęsti naują geležinkelį, bet atsirado pilietis, kuris pradėjo pretenduoti prie tų žemių, per kurias yra vedamas gelžkelis ir savo pretensijas pareiškė teismui, kuris tas pretensijas pripažino. Tačiau Macdonald su tuo nesiskaito ir pradėtą darbą varo toliau.

S-ta Catharinoj naujas geižkelis.

Anglų kompanija išgavo teises pravesti naują gelžkelį iš S-tos Catharinos (iš miesto Mafry) iki Curitybai per Lages ir Caxias. Gelžkelis turės ilgio 600 kilometrų. Darbai dar šiais metais prasidės.

Svarsto bedarbės klausimą.

Liepos 10 d. buvo sukviesti į bendrą posėdį São Paulo estados parlamento ir senato nariai aptarti bedarbės ir ekonominio krizio klausimus. Sakoma padaryta svarbūs nutarimai, kurie dar nėra paskelbti. Bedarbės reikalu manoma išleisti atskirą įstatymą, kuriam projektą sudaryti išrinkta specialiai komisija, į kurią įeina Bastos Cruz (Teisingumo ministeris — sekretorius) kaipo pirmininkas ir nuo kitų ministerijų atstovai.

TIK NESIŠAIPYKITE.

Pilve varlės kurkia,

arba biznierių organas.

Amerikoj yra trijų brolių Boczkauskų, jų žmonų ir švogerių bendrovė, kuri leidžia šaunią „gazietą" su da šaunesniu vardu „Saulė".

Ji turinti daugiausia skaitytojų; daugiau, kaip kuris nors kitas idėjinis katalikų, laisvamanių, socijalistų, ar bolševikų laikraštis. Anot tos pasakos jis pasidarė „visų lietuvių organas". «Saulę» labiausiai pamėgo bobelės ir subobėję vyrai. Delkogi? Pasižiūrėkime jos turiniui, nes šiomis dienomis pateko į mūsų rankas pora jos numerių. Štai žinių antgalviai.

Rado testamentą senam pantaplyje. Kirto pačią su bertainuku vyno. Uždaryta tris metus per savo užvydų vyrą. Duktė apskundė savo motiną už apraganavimą. 14 metų mergaitė išdumė su burdingieriu. Palaidojo savo gyvą kudikį. Žiurkės apvogė kromą ant 2000 dolerių. Kunigas prigėrė prie krikšto. 22 metų mergina skundžia 78 metų senuką ant 50,000 dolerių už suaužytą širdelę. Gerdavo 22 puodukus kavos ant dienos per 14 metų. Rado 26 adatas valkatos viduriuose ir t. t.

Panašių „pasaulinių" žinių yra kita tiek vien pirmame puslapyj. Antrame puslapy atsispauzdinta iš vaikų antro, trečio skyriaus rankvedžių keleta apysakaičių paskui ir vėl eina dar „svarbesnės" žinios k. a. Pilve varlės kurkia, kur aprašoma, kaip viena moteris atsigėrusi iš balos vandens ir jai atsiradę pilve varlių. Savažudystė dėl marškinių sagutės. Nykštukai, merginos su barzdoms ir ūsais, suaugę dvynukai ir t. t.

Trečiame puslapyj atsispauzdinta Žemaitės prieš 40 metų parašyta apysakutė „Sučiuoptas velnias" ir da pora žinučių, paimtų iš senų kalendorių.

Ketvirtame puslapy skelbimai ir vietinės žinios k. a. Garnys paliko dvynukus dėl ponstvos Albertų. Ponstva K. ir P. Pavasariai lankėsi pas savo tėvelius ir p.

Tai taip atrodo biznierių laikraštis. Beto jis leidžia sapnininkus, orakulus, Mikaldos pranašystes, tik laivakarčių ir žemės sklypų vizgi nepardavinėja. Yra didelis priešas kitų idėjinių lietuviškų laikraščių ir savo laiku buvo didelis šalininkas „vienybės" su lenkais.

Mūsų biznieriai ir šalininkai vienybės su garsininkais ir kitais fanatikais gali iš «Saulės» pasimokyti, kaip reikia biznis daryti. Reikia įsigyti tik ilgos žirklės, ilgos ausys, na ir daryti spaudos bendrovę. Ilgos žirklės reikalinga iškarpom iš kitų laikraščių daryti, ilgos ausys visiem bobelių plepalam surinkti ir spaudos bendrovė, kad pasigarsinti «visų lietuvių organu».

Spaudos bendrovė,

ar „Birūtės" saldainiai su raugintais agurkais?

Tai laikai atėjo! Žmonės pradeda užsiginti savo nuosavybės. Prieš didįjį karą, jeigu žmogus turėdavo bakužę, keleta vištų ir pora paršų su ožka, tai rašydavosi ūkininku. Jei turėdavo keliasdešimts hektarų, tai dvarninku, jei pipirų krautuvėlę, tai kapitalistu. O dabar, ypač per rinkimus į savivaldybes dvaras vadina save pavyzdingu ūkiu, ūkininkas — mažažemiu, namų savininkas — bežemiu, valdininkas — proletaru, smuklė — kliubu, biznio kontora — literatų bendrovė, pav. neseniai turėjome Kiršteiną su jo literatų bendrove. Nesistebėsime, jeigu atsiras ir daugiau biznio įstaigų pasipuošusių visuomeninių bendrovių vardais.

Nesiginčysime dėl vardo, tik atpasakosime vieną atsitikimą.

Vienas žmogus nori veztis su savim vagone šunytį. Kadangi vagone gyvulių negalima veztis, tai jis sukala dėžutę, įdeda jon šunytį, užrašo ant dėžės „raugyti agurkai" ir padeda vagone ant lentynos.

Apačioje ant suolo atsigula kitas keleivis ir ima knarkti. Pro miegus junta, kad jam į burną ima kas tai lašnenti. Žmogus apsilaižo ir klausia:

— Kas čia varva?

Savininkas atsako:

— Tai raugintų agurkų rasalas.

— A, tai gerai, aš agurkų rasalą labai mėgstu, jis truputį sūrstelėja.

Kuomet vienok nuo lentynos ėmė gerokai čiurlenti, tai keleivis pašoko ir sušuko:

— Čia ne agurkų rasalas, čia kas nors kita!

— Ar spangas esi? atrėžė savininkas, atidaryk akis ir žiūrėk, kad ant dėžės aiškiai parašyta „rauginti agurkai".

— Parašyta, tai parašyta, bet aš vizgi sakau, kad čia ne agnrkų rasalas.

— Nemeluok ir kitų neaklink!

— Nesiginčysiu ar dėžėje rauginti agurkai, ar „Birutės" saldainiai, bet vizgi aš atsigulsiu ant kito suolo, tarė keleivis.

Tikrai dažnai sunku pasakyti, kur tiesa, kur melas.

Mandrapypkis.

JAUNIMO SKYRIUS

Jaunimas ir pasilinksminimai.

Jaunas žmogus, kupinas įvairių svajonių, pilnas stiprios energijos bei gyvumo, negali būti amžinai paniūręs ir surūgęs. Jis mėgsta viską kas tik gražu, linksma, gyva. Jauno žmogaus širdis trokšta gyvumo ir linksmybės. Linksmybė jaunimui yra butina. Kur jaunimas nesilinksmina, ten jis yra panašus į suvytusias rudens gėles.

Jaunimas aprupindamas savo dvasinį gyvenimą, nepamiršta įnešti į savo širdį to, kas geriausiai ją palinksmina, atgaivina. Jaunimas išgalvoja įvairių įvairiausių pasilinksminimų, pramogų ir t. t.

Čia trumpai pakalbėsime apie tai kaip linksminasi mūsų jaunimas.

Jau nuo senų senovės Lietuvos jaunimo tarpe labai madoj taip vadinamos „vakaruškos". Šeštadienio ar sekmadienio vakare susirenka jaunimas į vieną kieno nors grinčią; o dažnai net iš tolimesnių kaimų sueina ir taip ligi ryto, pilnoj dulkių, dūmų ir nešvaraus oro grėioj „linksminamasi" iki ryto.

Žinoma, mūsų jaunimas, neturėdamas gerų pasilinksminimui pramogų, budamas blogai organizuotas, neturėdamas švarių ir erdvių kambarių, negali sau pasigaminti visada gerų pasilinksminimo pramogų. Todėl tos jaunimo mėgstamos „vakaruškos" gali būti pateisinamos, jeigu jos atliekamos gražiai ir tvarkingai.

Iš tų pačių, daug kieno smerkiamų „vakaruškų," galima vis tik padaryti gyvą pasilinksminimo pramogą, jei tik bus prisilaikoma pavyzdingos tvarkos ir mandagumo.

Tos minimos vakaruškos yra mėgiamos mūsų jaunimo ir čia Brazilijoj. Kiekviena sekmadienį ar šeštadienį, einant gatve, žmogus išgirsti armonikos, smuikos ar ten kokios „lietuviškos" muzikos balsą, tuojau suprasi, kad tai jau mūsų jaunimo „pasilinksminimas". Šitoki „pasilinksminimai" dažniausiai atliekami čia Brazilijoj sklepuose (mat lietuviai labai dažnai apsigyvena juose) įeini į šitokį rūsį nemalonus vaizdas.

Pilnas prisikimšęs kambarys jaunimo, tarpe kurių didelis nuošimtis girtų triukšmadarių, kurie vietoj, kad gražiai padoriai praleisti laiką, vien tik pešasi, mušasi, triukšmauja ir ardo žmonių ramybę, o viso to pabaiga esti — policijos automobilis ir kalėjimas. Šitokiose vakaruškose, žinoma, neprisilaikoma nei mažiausių mandagumo reikalavimų: Šoka su kepurėmis, papirosus dantyse įsikandę. Šokiai ir tie nepanašūs į šokius. Mėgstama labai smarkiai trepsėti ir grindis daužyti. Visi šitokie apsireiškimai yra labai apgailėtini, kurie tik parodo svetimtaučių akyse mūsų nekultūringumą ir tamsumą. Reikia atsiminti, kad kiekvieną mūsų žingsnį seka tūkstančiai žmonių, kurie labai gerai mato mūsų elgėsį.

Vaikščioti į pasilinksminimą girtam yra labai nepadoru ir negražu.

Todėl reikia mesti tą biaurų paprotį. Niekas niekam nedraudžia gražiai ir padoriai linksmintis, bet reikia atsiminti, kad tas pasilinksminimas būtų tikru pasilinksminimu, o ne peštynių ir triukšmavimo susirinkimu. Tad brangūs lietuvių jaunime, žalinkime viską, kas tik yra nedoro, negražaus, o linksminkimės tik gražiu ir padoru būdu.

St. V.

V. Kropas.

Sportas ir kûno grozis

Pas mus daugumoje priimta skaityti žmogaus gražumą tik iš paviršutinės jo veido išvaizdos, visai nekreipiant dėmesio į jo kūno sudėjimą — kūno grožį.

Mes laikome gražiu vyru tą (ypač moterys), pas kurį, anot jų, „įdomios" akys, baltas veidas, garbiniuoti plaukai ir t.t. Bet visai nekreipiam dėmesio į jo kūno sudėjimą — kūno grožį, o tas turi daug, daug reikšmės.

Kas iš to, kad vyras turi „įdomias" akis, baltą veidą ar garbiniuotus plaukus, bet drauge silpną, įdubusią krūtinę, kad jis vaikšto susikupriavęs, turi silpnas, liesas kojas ir rankas, kurios kaba kaip bizunai?

Kad jo „baltas" veidas išblyškęs nuo silpnumo ir mažakraujistės, kad jis menkutis, silpnas, ligotas ir neturi energingos vyriškumo išvaizdos?

Žinoma, tokio silpnumo vyro fizinis trukumas (čia aš noriu pasakyti apie jo neišdirbtų kūno muskulų trukumus), visuomet siuvant jam rūbus siūvėjas papildys juos dirbtiniu būdu.

Kad paslėpti savo silpnas, laibas letenas (blauzdas), jis nešioja plačiausius „Šerlestonus", silpnai įdubusiai krūtinei papildyti, jau padaro iš vatos ir klijonkos aukštą puikią krūtinę ir t. t.

Bet kokiam galui vyrui reikalingi tie dirbtiniai kūno papildymai ir pagražinimai?!

Juk kiekvienas lengvai sporto pagalba gali sau įsigyti toki gražų kūną.

Štai keletas gražaus kūno savybių:

Krūtinė iškila, „pilvo" nėra, pažulnieji pilvo raumenys itin išlavinti; nugaroj išsikiša dideliais ruožais trapecidai, kaklas cilindrinis; kojos letena juo iškilnesnė tuo gražiau, kaklo apimtis didesnė negu sulenkto bicepso ar blauzdos ar blauzdos apimtis; krūtinės tūris taip pat santykiuoja su dubens (tazo) tūriu, kaip 4:3, moterims atvirkščiai, kaip 3:4; kelių apimtis mažesnė negu blauzdų tūris, kaulai, iš viso imant neturi būti platūs.

Pavyzdingai gražiam kūnui išsivaizduoti galima nurodyti šiuos mastus: svoris — 64 klg., ūgis — 165 cm., krūtinė — 84-96 cm., kaklas — 41 cm., becepsas — 37 cm., blauzdos — 37 cm., rušas (čiurnis) — 17 cm., dilbis (priešpetis) — 30 cm., juosmuo — 80 cm.

Įdomu, kad taip vadinamieji sunkieji „atletai" kaip tik neatitinka kūno grožio reikalavimams.

Taigi, kas nori buti sveikas ir gražus, lai užsiima sportu, nes tik sportas gali žmogui duoti sveikatą ir kūno grožį.

JUOKAI

Atkeršijo.

Vokiečių poetas Scheffelis, gyvendamas Italijoj, gavo nuo savo draugo laišką be pašto markės, kuriame buvo parašyta šie keli žodžiai: „Esu sveikas. Tavo draugas XX". Scheffelis už laišką sumokėjo, bet pasiryžo atkeršyti šposininkui. Liepė užpokuoti į skrynią didelį akmenį ir pasiuntė jį į Vokietiją draugo antrašu. Tasai manydamas, kad siunčiama jam kokia nors brangenybė, noriai sumokėjo siuntinio išlaidas, bet labai nusiminė, kai skrynioje rado akmenį ir laišką kuriame buvo parašyta: „Kai sužinojau, kad tu sveikas, štai šitas akmuo nusirito nuo mano širdies".

Dviejų amžių moterys.

XIX amžiaus moterįs (siuvėjai). Šitų rūbų aš negaliu dėvėti, jie trumpi, siauri, rankovės trumpesnes negu rankos — visai vaikiški rūbai.

XX amžiaus moteris (siuvėjai). Šitie rūbai man netinka. Ilgi ligi pat kelių, juosmuo neaptemptas, permaža dekolte ir nevisai nupiautos rankovės, tarsi šešių metų mergaitei.

Mokykloje.

Mokytojas: — Jeigu trišdešimt mokinių suvalgys šimtą dvidešimt slyvų, ir aštuoniasdešimt kriaušių, ką gaus kiekvienas.

Mokinys: — Pilvo skaudėjimą, ponas mokytojau.

Prakeikta smarvė.

Kodėl tu, Baltrau, kai geri stiklelį, užsimerki?

— Nagi, mat, brolau, tvirtai pasižadėjau savo tėvui, kod niekad nepažvelgsiu į tą prakeiktą smarvę.

— Kada aš galiu tikėtis gaut nuo tamstos skolą.

— O, tikėtis — tai tamsta gali net iki savo mirties.

Lâbdarys.

— Iš kur, mielasai, įsigijai tokius puikius namus?

— Paprastas dalykas. Loterija.

— Tai gal tau teko didžiausias loterijos laimėjimas?

—Kur tau?! aš tik dalyvavau labdaringą loteriją suruošt.

Minties ir kultûros trupiniai.

ISTORIJA.

Žmonių nedėkingumas.

Žmonės yra nedėkingiausi padarai žemėj. Tai gavo patirti savo kailiu didžiausieji žmonijos galvočiai ir išradėjai.

Sokratas, didžiausias senovės filosofas, turėjo drąsos tvirtinti, kad stabmeldiškas tikėjimas yra tik tuščios pasakos ir apgaudinėjimas ir kad svarbiausias žmogaus uždavinys — pažinti patį save ir vaduotis sąžinės nurodymais. Už tai jis buvo minios išjuokiamas. Aristofanas tyčiojosi iš jo savo komedijose, o Atėnų piliečiai teisėjai, rodydami savo nepartiškumą, pasmerkė jį mirti, priversdami išgerti nuodų taurę! Kolumbas, kurs vienas tarp savo bendralaikių buvo įsitikinęs, kad žemė yra apskrita, ryžosi keliais apipuvusiais laivais į tolimąją kelionę ir atrado Naująjį pasaulį. Už tai grįžęs Europon, buvo apkaltas grandimis ir grasomas nužudymu. Numirė jis visų apleistas, vargšas, ligonis kūnu ir dvasia. Galiliejus išrado termometrą ir žiūroną. Jis nurodė žemei tikrąją vietą nepabaigiamuose žvaigždžių pasauliuose. Aklas senelis, jis baigė gyvenimo dienas kalėjime. Spaudos išradėjas Gutenbergas, Bernhardas de Palissy, paleontologijos tėvas, Edvardas Jenker, raupų atradėjas, William Harvey, eksperimentalinės psichologijos įkūrėjas — visi jie gyvenime patyrė didelių nemalonumų, kartumų ir žmonių pavydo ir nedėkingumo. Mykolas Servetus, kurs pats vienas, be jokio mokytojo, suprato kraujo cirkuliaciją žmogaus kūne, liko sudegintas. Lavoisier, kurio vardas yra aukso raidėmis įrašytas į gamtos mokslo knygas, savo galvą paguldė po budelio kirviu. Denis Papin turėjo malonumo matyti, kai Reino laivininkai į gabalėlius sudaužė jo pastatytąjį garlaivėlį. Didžiausias prancūzų rašytojas Viktoras Hugo dvidešimt metų išgyveno ištremime. Ispanų rašytojas Servantes, nepamirštamojo Don Kichoto kūrėjas, pusę savo amžiaus praleido kalėjimuose. Moljero kūnas po mirties liko išniekintas. Žymus poetas Andrė Chenier buvo nužudytas ant ešafoto. Panašių pavyzdžių eilė yra nepabaigiama. Žmonija yra skaudžiai atlyginusi savo didžiausiems genijams. Tokia jau, matyt, yra žmogaus prigimtis.

FIZIKA.

Žaibas -- fotografas.

Žaibas kai kada trenkdamas kartu ir fotografuoja. Tokių atsitikimų yra žinoma keletas.

Netoli Prancūzų miesto Dijon viena mergaitė, vardu Marie Fabre, audros metu pasislėpė po medžiu. Žaibas trenkė į medį ir užmušė mergaitę. Apžiūrėjus mergaitės lavoną, rastas ant krūtinės tikras atvaizdas medžio, po kuriuo nelaimingoji stovėjo. Londone kartą žaibas nutrenko moteriškę, kuri tuo metu sėdėjo prie stalo su marmuro lenta. Toj lentoj rastas nutrenktos moteriškės atvaizdas, kuri padarė žaibas. Italas Michael Negrelli audros metu stovėjo po medžiu. Žaibas trenkė į medį. Italas liko gyvas, medžio žievė nudegė ir medžio kamiene paliko italo atvaizdas. Netoli San Francisko gyveno farmeris James Morse, kurs turėjo žiedą su brangiu akmeniu. Žaibas užmušė James Morse, bet jo žiedo akmeny paliko kažkokią nesuprantamą figūrą. Po to žiedas virto tikru nelaimės šaltiniu šeimynai. Jo du sūnus, paeiliui nešioje tėvo žiedą, greitai per automobilio katastrofas. Žuvus broliams, žiedą užsidėjo sesuo, kuri netrukus nuskendo, besimaudydama Miami kurorte. Jos kūno nerasta; taigi, dingo ir žiedas. Tik po to išnyko nelaimės toj šeimynoj.

Badas.

Badaujančių kančios.

Pirmas penkias dienas badaujas žmogus jaučia aštrų norą valgyti. Jo temperatūra kyla. Vidurinose jaučiami skaudėjimai. Badaujančio vaizduotė jam piešia įvairius skanius valgius, valgių apkrautus stalus ir t. t. Vėliau prasideda troškulio minutės, troškulys kankina badaujantį.

Išbadavęs dvi savaites, ligonis jau pats negali keltis iš patalo ir beveik negali kalbėtis, nes liežuvis limpa prie gerklės. Toliau badaut labai lengva. Ligonis beveik visą laiką guli be samonės. Pagaliau, ateina momentas, kai žmogaus gyvybė, jei jis nepertrauks badavimo, negali būti išgelbėta. Po to žmogus gali dar gyventi 10 ar 20 dienų, bet joks maistas negali grąžinti jam paprastų jėgų.

Prancūzų gydytojai apžiūrėję vieną badaujančią M. Hano rado, kad jos sveikata yra pakenčiamam stovy. Marta Hano badavo 24 dienas.

Daugelis žmonių tokio ilgo badavimo negali kęsti. Korsikietis Antonio Viterbi protestuodamas prieš neteisingą sprendimą, kuriuo buvo nuteistas mirti, išbadavo 20 dienų ir mirė.

Badavimas istorijoj.

Airijos miesto Korko garsus burmistras Markas Sweney mirė išbadavęs 73 dienas, bet jau po 44 badavimo dienos jo gyvybės nebuvo galima išgelbėti.

Žmogus savo noru pradėjęs badauti, kiekvieną minutę gali badavimą nutraukti. Bet tęsti badavimą prieš valią, sunku! 1697 m. keturi belgų angliakasiai buvo gyvi palaidoti anglių kasyklos gelmėse Horstaly. Tik 25 dienoms praslinkus jie buvo išgelbėti. Per visą tą laiką jie neišgėrė nė lašo vandens.

1906 m. įvyko baisi katastrofa Kurrjero kasyklose, kur žuvo 1200 angliakasių. 13 žmonių išbadavę 30 dienų buvo išgelbėti. Jie išliko gyvi.

Pirmu badavimo rekordistu buvo amerikietis daktaras Tauner. 1880 m. jis apsiėmė badauti keturiašdešimt dienų. Visa Europa ir Amerika įtemptai jo badavimą sekė. Tauner laimingai išbadavo nustatytą laiką ir laimėjo laižybas: 125,000 frankų. Jis buvo paskelbtas badavimo čempionu. Bet išbadavęs keturiasdešimt dienų Tauner, tuoj pradėjo valgyti arbūzą, suvalgė jį ir už valandos pietavo. Kai kurie tokio „šposo" liudininkai ėjo laižybų, kad tą pat dieną Tauner mirs nuo žarnų persisukimo. Bet Tauner liko gyvas ir sveikas.

Vėliau trys italai: Merlatti, Sučci ir Sakkono ilgai varžėsi dėl badavimo čempiono „titulo." Kasdien jie gėrė tik po vieną vandens stiklą. Laimėjo Merlatti išbadavęs 50 dienų. Tai buvo pasaulinis badavimo rekordas.

1920 m. Anglijoje vyko didelis badavimo „matčas." Vieną ir tą pačią dieną Kardife ir Blekole i stiklo narvus atsisėdo du vyru: Sakko ir Billy Brown. Sakko ištisas dienas sėdėjo ir rūkė. Billy klausė gramafono plokštelės. 63-čia badavimo dieną Brown „kapituliavo" ir paprašė valgyti. Sakko gi badavo dar 48 valandas ir buvo paskelbtas laimėtoju. Bet už savo laimėjimą jis brangiai užmokėjo. Jo organizmas taip susilpnėjo, kad keliems mėnesiams praslinkus Sakko mirė nuo mažakraujystės.

Jus norite pinigus persiusti

Tiek į Lietuvą, Rusiją, Lenkiją, Vokietiją ir t. t., Šiaurinę Amerika, laiškais ar telegrafu.

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertē Rua Quitanda visada atliks

Skubiai — sąžiningai ir už mažą atlyginimą

Tautietì,

ar žinai, kad kas mēnesį mokēdamas po **50$** laikui bēgant gali įsigyti nuosavybēn gerą žemēs sklypą „VILLA ZELINA"

Bēgyje šešių mēnesių apsigyveno virš 100 šeimų pasistatydami gyvenamuosius namus. **Villa Zelina pasižymi dideliu patogumu: elektra vietoje, visai arti prie bondēs, -- kuri eina iš Largo da Se „Villa Prudente".**

Smulkesnēms informacijoms gauti, kreipkitēs pas Karlos Korkiško — VILLA ZELINA — **Avenida Zelina, 33**

sekmadieniais ir šventadieniais nuo 8 v. iki 4 v. p. p.

LIETUVIAI, DĖMESIO!

Jei norit sočiai ir skaniai pavalgyt, tai eikit į

BAR PAULISTANO

ant kampo Av. Celso Garcia ir rua D-r. Ricardo Gonçalves — 10 žingsnių nuo „Lietuvio Brazilijoj" Redakcijos.

Pietus ar vakarienė (pagaminta europietiškai) **TIK 1$800.** Ir taip viskas pigiau.

Pabandykit vieną syk, ir visuomet atvyksit.

Banco Allemão TRANSATLANTICO

SÃO PAULO

Rua 15 de Novembro Nr. 38.

CENTRAS: VOKIETIJOS UŽJŪRIO — BANKAS BERLYNE.
Skyriai Brazilijoj: RIO DE JANEIRO, SANTOS, CURITYBOJE, BAHIA, PORTO ALEGRE.
ATLIEKA PERLAIDAS Į VISAS PASAULIO ŠALIS AUKŠČIAUSIU KURSU IR GEROMIS SALYGOMIS.
INDĖLIAI IR DEPOZITAI AUKŠTAI NUOŠIMČIAIS.

KORESPONDENTAS LIETUVOJE:

Lietuvos Bankas Kaune.

DĖMESIO!

Jei norite nešioti rūbus gerai pasiūtus, tai visi kreipkitės į mūsų rūbų siuvyklą

Rua Caninde Nr. 75 —✠— Boude Nr. 49 — Caninde

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR GERAI. MŪSŲ TAUTIEČIAMS DAROMA DIDELĖ NUOLAIDA. SIUVAMA IR IŠSIMOKĖJIMUI. SUSIKALBAMA VISOMIS EUROPOS KALBOMIS.

Siuvama taip pat ir moterų rubai.

PETRUITIS IR AKULIČIUS.

LIETUVIŠKA SIUVYKLA

Nesenai atvykus iš Lietuvos siuvėja ELENA BUDUKEVIČIENĖ priima užsakymus moderniškų rūbų (sulig paskutinėmis madomis iš Prancūzijos žurnalų).

Darbas garantuotas. Kainos prieinamos.

Priima nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Rua dos Gusmoes, 136.

KVOTIMAI ŠOFERIAMS

Trumpiausiu laiku išmokinami ir prirengiami šoferiai prie kvotimų Kainos visiems prieinamos.

Mokyklą veda Direktorius Inžin technikas

C. GRAGNANO.

Kreipkitēs tiesiog į raštinę:

Praça da Sè, 39. Telef. 2-1278

J. CAIAFFA ir E. W. KICK.

FEDERALINIO TEISMO PRISIEKĘ VERTĖJAI.

Verčia ir tarpininkauja visose bylose, kaip viešose taip ir komercijos bei Teismuose.

Daro vertimus iš šių kalbų: anglų, vokiečių, prancuzų, ispanų, rumynų, čekų, ungarų, rusų, olandų, LIETUVIŲ, latvių, lenkų ir jugoslavų.

Raštinė:

Rua 15 de Novembro, 36 (sob). **SÃO PAULO.**

SALĖS 8 ir 10. Telef. 2-3605.

LIETUVIO KRAUTUVĖ.

Rua Emboaba, 22

VIENINTELĖ MOKOJE!

Netekęs fabrike kojos lietuvis

Antanas Juodzevičius

yra atidaręs Mokoje, rua Emboaba N. 22. Valgomų daiktų, gėrimų ir kitų įvairių reikmenų krautuvę.

VIENINTELĖ MOKOJE

LIETUVIAI PIRKITE PAS LIETUVI!

DĖMESIO!

Jei norit važiuot Lietuvon ar iškviesti iš Lietuvos savo gimines bei pažįstamus, kreipkitės į

AGENCIA

„EUROPA"

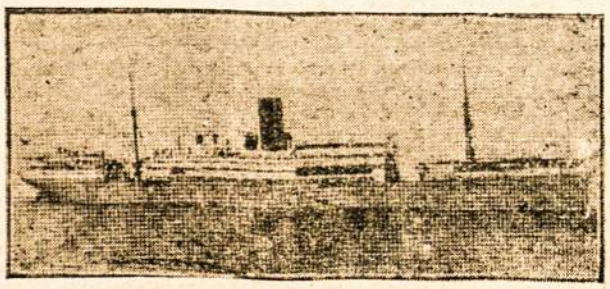

Čia patarnavimas tikras, greitas ir sąžiningas.

Istaiga gyvuoja jau treti metai ir visi patarnavimu tapo patenkinti

Tik neužmirškit antrašą:

PRAÇA DO CORREIO, 16 (prie pat Centralinio Pašto).

AGENCIA „EUROPA"

Villoje Zelina

parduodami žemės sklypai ir namai išsimokėjimui geromis sąlygomis.

Kreiptis tiktai į

Avenida Zelina, 33

pas **Carlos Korkiško.**

DANTŲ GYDYTOJAS

Samuel Kohn.

Turėjęs didelę praktiką Europoje. Specialistas dirbtinų dantų, plombų ir „brigde wole".

Darbas greitas ir kainos žemos.

Rua Julho Conceição, 24

JUS PRIVALOTE PRADĖTI TAUPYTI!

Įdėdami 50$000 galitė atidaryti savo einamąją sąskaitą su 4 ir puse metinių nuošimčių
Galit kasdien išimti pinigus
esant reikalui.
Tiktai

BANCO GERMANICO

Rua Alvares Penteado 17, kertė Rua Quitanda.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO„
(esiąs 180 metas
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.
Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
Rua São Caetano, 111 (senas n.103)
São Paulo.

Aptieka
„MUNICIPAL„
Aptiekos įvairios prekės cheminiai išdirbiniai, mineralų vandens, parfumerija vietos ir užsienio išdirbimo.
A. GORENSCTEIN
Rua Barão de Itapetininga
Nr. 36
Telef. 4-7757

Komercinė bendrovė „WAWEL" S. A.

Iregistruota Patronate Agricola.
Rua do Triumpho, nr. 10 (netoli stočių Luz ir Sorocabana)
LAIVAKORČIŲ PARDAVIMAS VISŲ LAIVŲ LINIJŲ Į VISUS KRAŠTUS IR IŠ TEN PIGIAUSIOMIS KAINOMIS.

Žemės sklypai aikerais ir lotais geriausiose vietose ir netoli S. Paulo išsimok jimui.
Daroma šamados, asmens liūdijimai, tarpininkauja parūpinime vizų pasams, dokumentų vertimai į įvairias kalbas. Viskas greitai ir už mažą atlyginimą.
KALBAMA LIETUVIŠKAI.
Cia. Commercial **„WAWEL" S. A.**

Dr. P. SAVAYA.
(Dipl. universit. Heidelberg.)
Vidujinių ir veneros ligų.
Gydo kalnų spinduliais (ultrofioletiniais).
Priėmimo val. 15-19
supranta Lietuviškai.
Praça da Republica 44
4-o andar, sala 29 Tel. 4-3488

PENSIONAS IR NAKVYNĖS NAMAI.
Rua Carnot, 39.
Atskiros lovos su visu patarnavimu nuo 1$000 į parą. Atskiri kambariai už pigią kainą.
Pietus, vakarienė ir arbata bei kava pigiau negu kitur.
Kalbama lietuviškai ir rusiškai.

RUSISKA PIRTIS
Joje galima gerai ir patogiai išsimaudyti.
Antradieniais galima maudytis šeimyniškai.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais tik vyrams po 1$500.
Šeštadieniais ir sekmadieniais atskiriems asmenims po 2$000.
Rua Bresser, 307.

LIETUVIŠKA SIUVYKLA
Vinco Tendzegolskio

Didelis pasirinkimas visokių medžiagų — angliškų ir vietinių.
Siuvama sulig naujausiomis madomis.
Darbas atliekamas greit ir gerai.
SIUVAMA IR IŠSIMOKĖJIMUI.
Lietuviams daroma didelė nuolaida.
RUA CARLOS BOTELHO, 80.

NAUDINGAS PRANEŠIMAS.
São Paulo lietuvių patogumo delei mano privatinis biūras:
Informacijos — patarimai — tarpininkavimas, Caixa postal 3902 laiškų išdavinėjimas. Knygynas ir laikraščių pardavinėjimas — parkeltas į naują patogioje vietoje patalpą **Rua Ribeiro de Lima, 22 prie pat Luz sodno.**
Biūras atdaras nuo 9 val. ryto iki 8 v. vak. Šventadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 v. p. p.
L. VALIUKAS.
P. S. Antrašas laiškams - São Paulo Caixa postal 3902.

„Lietuvis Brazilijoj"

prenumeratos kaina:

BRAZILIJOJ IR VISOJ PIETŲ AMERIKOJ:

metams	12$000
pusei metų	7$000
3 mėnesiams	4$000

Į LIETUVA AR Į KITA ŠALĮ:

metams	18$000
pusei metų	10$000

UŽ PAIEŠKOJIMUS

vienam mėnesiui	5$000

UŽ PAŠTO DĖŽUTĖ 1764

metams	2$000

Pinigu kursas.

Liepos m. 11 dienos

Š. Amerikos doleris	9$050
Anglijos svaras	41$400
Ispanijos	1$050
Portugalijos	0$380
Vokietijos	2$050
Argentinos	3$300
Uragvajaus	7$900
Lietuvos litas	0$900

Parduodant 200—300 reisų pigiau.

DĖMESIO!!! PASKUTINĖ NAUJIENA!!!

Laivakortės ir šamados
pigiausiomis kainomis ir geriausiais laivais visų navigacijos linijų.
Įteikiama į rankas.

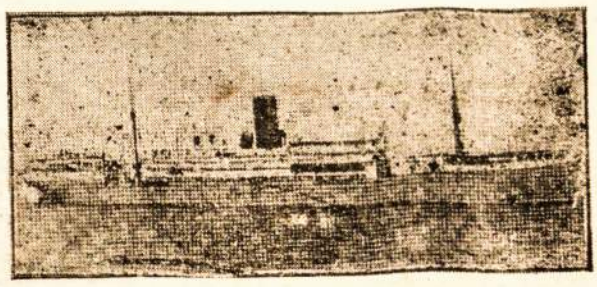

Didelis kainų papiginimas
Laivu „Makedonia", kuris išeina iš Santos Liepos 18 d., į **Montevideo** su kamarote tik 100$000 į **Buenos Aires** 125$000.

Bendrai pigiau tik įstaigoje
CASA BERNARDO
RUA S-TA EPHIGENIA, 39-C.
KALBAMA VISOMIS EUROPOS KALBOMIS.

LIETUVOS NAUJIENOS

PRAILGINIMAS MIŠKO ATSIĖMIMAS.

Miškų d-tas leido piliečiams pirkusiems mišką iš viešų pardavimų 1929 — 30 kirtimo metais, mišką atsiimti be pabaudos iki 1931 m. kovo mėn. 1 d.

ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI.

Savo veikimą mano žymiai išplėsti. Šiemet jos sąmata buvo 6 milijonai litų, o 1931 metais sąmata projektuojama padidinti ligi 10 milijonų litų. Ateinančiais metais Žemės Ūkio Rūmai turės naujų skyrių, įsigys naujų bendradarbių specialistų

MIRĖ PROF. ALEKNA.

Laikraščių pranešimu, birželio 12 d. Kaune mirė profesorius Antanas Alekna, Kauno metropolijos kapitulos kanauninkas ir žymus Lietuvos istorikas.

GELEŽIES RŪDA.

Gagunavas. Pakauskių dvare rastas geležies rūdos sluoksnis. Storumas apie 50 cm. Reiškia, ir Lietuvoj yra rūdos.

NAUJA ŽUVŲ RŪŠIS LIETUVOS VANDENYSE.

Pasisekus bandymams su žuvų rūšimi sygiais ežeruose, kurios paprastai būna tik giliuose vandenyse, šiais metais iš Čekoslovakijos išrašyta 1.200 000 štukų štarkų (sudakų), kurie bus suleidžiami į Avilių, Didiro ir Vasapnų ežerus. Kaip jie veisiasi, rezultatai paaiškės po 2—3 metų.

PIRMOSIOS NEMUNO AUKOS.

Birželio 10 d. apie 16 val. Nemuno ir Neries santakoj maudėsi būrys vaikėzų ir, kaip paprastai, bešposaudami nuplaukė toliau nuo kranto. Smarki srovė pagavusi du berniukus (žydų tautybės) nunešė į vidurį Nemuno, kur vaikai nuilsę nebeatsilaikė ir nuskendo.

Tuo laiku, kai vaikai skendo prie santakos, nė vieno suaugusio žmogaus nebuvo. Taip pat vaikams skęstant niekur nebuvo matyt miesto valdybos valtininko.

Vaikų lavonai dar nesurasti.

Tą pat valandą, Nery besimaudydamas nuskendo VI policijos n. policininkas — Kazys Tamošiūnas. Skenduolio lavonas dar nesurastas.

Birželio vakare 8 val. Šančiuose Nemune ties Napoleono kalnų apsivertė valtis, kuria važiavo keturi įkaušę pilečiai. Trys jų prigėrė. Buvusieji ant kranto, bandė gelbėti ir ieškoti jų lavonų, bet nesurado.

«NOVA LITHUANIA» KAUNE

Šių metų birželio 3—7 d. Kauno apygardos teismas nagrinėjo Brazilijos „Nova Lithuania" bylą, kurios dalyviu buvo ir p. Kiršteinas, kuris dabartiniu metu eina administratoriaus pareigas fazendoje Costo Machado.

„Lietuvos Aidas" šią bylą taip aprašo: 1926 metais Jagučanskis grįžęs iš Brazilijos Lietuvon pradėjo pardavinėt žemės sklypus, po 25 ha kiekvienas, už kainą po 520 dolerių, iš kurios sumo sau pasilikdavo 25 nuošimčius. Bet Jagučanskis pats nepardavinėjo, o pavedė tą dalyką bendrovei „Alfa", kuri už tarpininkavimą imdavo iš kiekvienos šeimos po 300 litų.

Pavarius plačią agitaciją pirkėjų atsirado daug (virš 300). Ir visi jie įmokėjo po 130 dolerių rankpinigių už žemę ir po 300 litų „Alfai". Tie rankpinigiai turėjo būti įnešti į Kredito banką Machados (žemių savininko) sąskaiton, tik deja - ne visi jie tapo įnešti.

„Lietuvos Aidas" rašo, kad dalį tų pinigų apie 80 tūkstančių litų įsidėjo į savo kišenius p. Vilhelmas Kiršteinas ir išdumė į Braziliją neva patikrinti visą dalyko stovį.

Pirkėjam buvo žadėta už 40 dienų išvežti veltui į Braziliją, kur kolonijoj „Nova Lithuania" turėjo juos laukti tikras rojus. Bet praslinko 40 dienų ir dar kita tiek ir niekas ir nemanė juos išvežti. Todėl ir tapo užvesta byla.

Teismas nubaudė ponus Jagučanskį ir Kernauską (abu „Alfos" savininkai) sunkiųjų darbų kalėjimu, vieną 3½ metų, kitą 1½ metų ir priteisė nukentėjusiems sugrąžinti visus padarytus nuostolius sumoje 100.000 litų.

Ponui Kiršteinui teismas jokios bausmės nepaskyrė, nes jo ten nebuvo

Ir taip pasibaigė ta garsioji pono Kiršteino „Nova Lithuania".

Vilnius be tramvajaus.

Vilniuj dar iki šiam laikui lenkai neįstengė įvesti elektros tramvajų. Buvo visokių posėdžių, buvo padaryti ir net nutarimai elektros tramvajų įvesti, bet vis — kaip nėr, taip nėr. Birželio pradžioje nutarta tą klausimą vėl lėšų stokos atidėti tolimesniam laikui, kuomet finansinė padėtis sustiprės.

Bet ta padėtis jums valdant ar kuomet ners sustiprės?

Kronika

1. Kursai jau veikia. Prie Bom Retiro lietuvių pradžios mokyklos matematikos ir elektro—technikos kursai jau veikia. Pamokos eina antradieniais ir penktadieniais nuo 8 val. vakaro. Nauji kursantai dar priimami.

2. Tėvų Komitetas Mookoje steigia skaityklą. Jau iš Lietuvos ir Š. Amerikos visi laikraščiai išrašyti. Taip pat užsakyta viena partija knygų

Be to Tėvų Komitetas įsigijo savo pašto dėžutę N. 3074

3. Sportininkų šventė. Liepos 20 d. sportininkai rengia savo šventę ir Žalgirio mūšio paminėjimą. Kaip teko patirt, šventėje dalyvaus daug svečių iš provincijos ir net iš Rio de Janeiro.

4. Lapos - Villos Anastasia Vytauto Didžiojo Komiteto vakaras. Rūgpiučio 16 d. Lapoje rengiamas didelis viešas vakaras su įdomia programa. Paruošimo darbas eina su visu pasiškentimu. Choras, kuris jau turi virš 40 choristų, stropiai daro repeticijas. Beto rengiami įvairūs gyvi paveikslai ir kiti numeriai. Žodžiu - vakaras žada būti labai įdomus. Kitame numery paskelbsim programą plačiau.

Sportininku žiniai.

FUTBOLO TRENIRUOTĖS.

Liepos 13 ir 14 d. (sekmadienį ir pirmadienį) 11 val. dien. aikštėje prie „Ponte pequena" įvyksta futbulo treniruotės.

Ten pat norintieji žaisti priimami į antrą komandą.

LENGVOJI ATLETIKA.

Vyrai norintieji dalyvauti lengvojoj atletikoj, gimnastų grupėj, gali užsirašyti pamokų metu Bom Retiro lietuvių pradžios mokyklos bute — rua Barra do Tibagy, 6.

Pamokos prasideda Liepos 14 d. 7 val vak. Ir eis kiekvieną dieną.

MERGAIČIŲ GIMNASTIKOS GRUPĖ.

Norinčios dalyvauti mergaičių grupėje prašomos užsiregistruoti nuo 7 val. vakarais mokyklos bute pas grupės instruktorių.

L. S. S-ga „Lithuania" Vald.

Atitaisymas.

Lietuvių Sporto Sąjungos „Lithuania" valdyba prašo atitaisyti tilpusią „L. Br." žinutę ir paskelbti kad p. p. Duonelaitis ir Kaminskas sporto sąjungos „Lithuania" vadovybėje nedalyvauja ir kad su jais pati sąjunga nieko bendro neturi.

ŽINIU ŽINELĖS

— Š. Amerikoj 1930 m. sausio 1 d. telefonų išviso buvo 20.233.000. Centralinių telefonų stočių buvo 19.915.

— Peru valstybė sutraukė visus indijonus virš 2.000 žmonių į atskirą vietą, suteikdama jiems kolonizacijai 116.295 hektarus žemės. Tuo būdu mano juos civilizuoti ir pratinti prie žemės darbo.

— Brazilijos piliečiai suvartojo Argentinos vynuogių nuo vasario 1 d. iki gegužės 31 d. viso 805.650 kilogramų.

— Anglijoj prekybinis balansas pasyvus. Par penkerių mėnesių šių 1930 metų Anglija importavo iš kitur įvairiausių prekių už 458.000.000 svarų sterlingų, o eksportavo užsienin savo prekių tik už 26.000.000,

Žmogus, kurs pralobo iš savo kupros.

Monte Karlo, ten kur iš viso pasaulio susivažiuoja kortų ir ruletės (laimės ratas paskirstytas į 36 numerius, kurį besukant išlošiama ar pralošiama) lošikai, neseniai mirė kupriukas, kuris paliko savo įpėdiniams apie milijoną frankų (250 tūkst. litų). Šitą savo nemažą turtą kupriukas uždirbo labai ypatingu būdu. Būtent, visi lošikai yra labai prietaringi. Ypač tikimasi tikrai išlošti, jei paliesti žmogaus kuprą. Žinodamas šitą lošikų prietarą, kupriukas atsistodavo netoli įėjimo į lošimų namą ir leisdavo kiekvienam už tam tikrą atlyginimą paliesti savo kuprą. Dėka lošikų prietaringumui biznis ėjo labai gerai.

Kupriukas, atsinešęs kėdę ir įsitaisęs didelį skėtį nuo lietaus ir saulės, sedėjo ištisomis dienomis, o lošikai čiupinėjo jam kuprą. Tokiu būdu per daug metų jis surinko apie milijoną frankų, nusipirko namus, bet savo keisto amato nemetė. Tik dybar, jam mirus, pasklido gandas esą jis kupros visai neturėjęs, o nešiodavęs ant nugaros dirbtiną kuprą.

Ar tas tiesa — nežinia, nes patikrinimui reikėtų atkasti lavoną, o šitai daryti niekas neturi noro, nei didelio reikalo.

Ar padėjo kupra lošikams, tur buti niekas negali įrodyti, bet kad pačiam kupriukui ji padėjo — šitai visiems aišku.

Pasto dėžutė.

Redakcijoj yra laiškai.

D. Parčauskui, V. Gladučiui, Stas. Liškui, Al. Verikui, Vl. Moniui, M. Kazakevičiui, J. Kalibatui, J. Strumskiui, Ign. Kriščiunui, M. Jakubauskui, J. Vaboliniui, Vl. Po[illegible]iui, V. Tumosai, V. Tubučiui, Jonui Šablevičiui (skubus), On. Šablevičienei, Dom. Tarnauskui, P. Rinkevičiui, K. Babinskui, Ant. Norkui, P. P. Gailiui, Vl. Bučinskui, D. Andruškai, Ant. Časnaičiui, J. Gedvilai, J. Novašinskui, Ant. Žiliukui, Pr. Vaitkevičiui, Gaidamavičiui, Pr. Sokui ir H. Peleckaitei.

Skaitykite ir platinkite

„LIETUVĮ BRAZILIJOJ"

Lietuviska vaistinė

„JOSÉ PAULINO"

RUA JOSÉ PAULINO, 140 (Bom Retiro) TELEF. 5-6307.

Vaistinės ir parfumerijos reikmens. Perrišimo medžiaga.

KAINOS ŽEMOS.

Provizorius D. RUMMELIS,

Diplom. Kozaniaus universiteto.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Siunčiame pinigus

doleriais į LIETUVĄ ir kitus kraštus.

Taip pat priimame indelius ir atidarom einamąsiąs sąskaitas, mokėdami gerus procentus.

Laivakortės.

į Lietuvą ir iš ten. Šamados.

KAINOS ŽEMOS. Patarnavimas sąžiningas ir greitas.

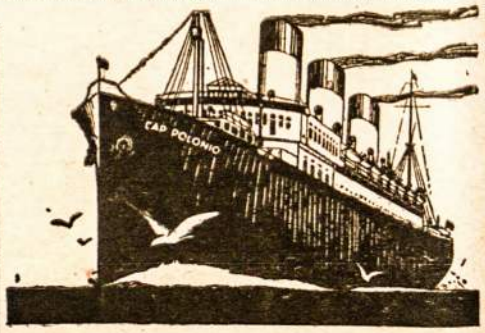

Mūsų įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai ir kitomis Europos kalbomis.

Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.